

Factsheet 2014-4

Nulmeting doorlooptijd van standaardzaken

Auteur: E.C. Leertouwer

Juli 2014

Aanleiding

Het kabinet heeft als doelstelling gesteld dat in 2015 twee derde deel van de standaardzaken in de strafrechtketen binnen een maand moet zijn afgehandeld. Uit het WODC-rapport *Doorlooptijden in de strafrechtketen* uit 2012 blijkt dat de gemiddelde doorlooptijd van standaardzaken in 2008 nog ruim acht maanden bedroeg.

Belangrijke vernieuwingen in de afgelopen jaren zijn de invoering van de strafbeschikking en de ZSM-werkwijze.

Vanwege deze vernieuwingen en om gericht te kunnen sturen op verkorting van de doorlooptijd van standaardzaken heeft VenJ samen met haar ketenpartners de definities van zowel standaardzaak als doorlooptijd aangescherpt. Een maand is daarbij geoperationaliseerd als dertig kalenderdagen. Het WODC is verzocht om met behulp van de herijkte definities een nulmeting van de doorlooptijd van standaardzaken in 2013 uit te voeren. Daarvoor zijn de doorlooptijden geanalyseerd van standaardzaken die in 2013 een eerste inhoudelijke beslissing hebben gekregen. Deze kunnen eerder dan in 2013 zijn ingestroomd in de strafrechtketen.

Definitie doorlooptijd

- In het proces van opsporen, vervolgen, berechten en uitvoeren zijn er vele beslistmomenten. In de tot dusver gehanteerde definitie van de doorlooptijd werd het meest actuele besluit geteld.

- Het is zuiverder om het traject tot en met de eerste formele inhoudelijke beslissing te hanteren.¹ Dit sluit aan bij de doelstelling dat de verdachte zo snel mogelijk van Justitie te horen krijgt wat er met diens zaak gaat gebeuren. Of de verdachte vervolgens tegen deze besluitvorming in verzet gaat is een keuze waar Justitie geen vat op heeft.
- Als meetmoment voor de eerste inhoudelijke beslissing is de datum van dagtekening gekozen, aangezien dat het moment is tot waar de strafrechtketen zelf kan sturen. Bij beslissingen door de rechter is dit de datum van het vonnis.² Daarmee luidt de herijkte definitie van de doorlooptijd:

Beginpunt: datum eerste verhoor, of indien niet beschikbaar: pleegdatum.

Eindpunt: datum eerste inhoudelijke beslissing: datum dagtekening of datum vonnis.

Definitie standaardzaak

- In de tot dusver gehanteerde definitie was een standaardzaak een strafzaak die is afgedaan door politie, OM of enkelvoudige kamer van de rechtbank, met als aanvullende voorwaarden dat geen gerechtelijk vooronderzoek heeft plaatsgevonden,

¹ Routeringsbeslissingen zoals de beslissing aan de ZSM-tafel vallen hier niet onder.

² Indien dit datumveld niet is geregistreerd, wordt een datumveld zo dicht mogelijk hierbij gekozen. Het komt voor dat de datum waarop de tenuitvoerlegging van de beslissing start eerder is dan datum dagtekening of datum vonnis. In dat geval wordt datum start tenuitvoerlegging als einddatum gekozen.

de verdachte geen veelpleger is en er geen hoger beroep is aangetekend.

- Het onderscheid in standaard- en complexe zaken kon zo pas laat in de strafrechtketen worden gemaakt, wat effectieve sturing op doorlooptijden bemoeilijkt. Bovendien bleken de aanvullende voorwaarden soms omslachtig te meten, terwijl ze (met uitzondering van hoger beroep) geringe invloed hebben op de doorlooptijd.

Om de definitie te vereenvoudigen en een standaardzaak zo vroeg mogelijk in de keten te kunnen onderscheiden, is besloten tot de volgende aanscherping:

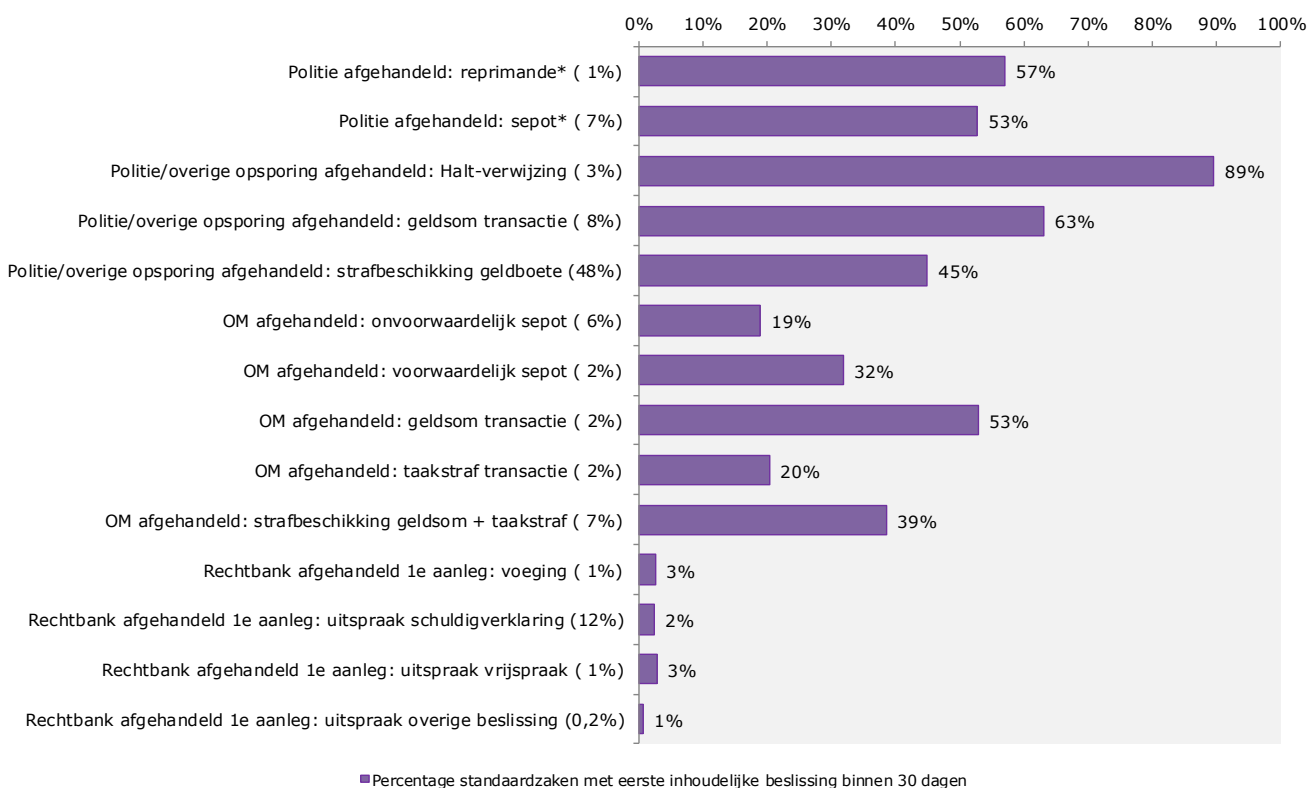
Een standaardzaak is een strafzaak waarin geen preventieve hechtenis heeft plaatsgevonden, of ten hoogste inverzekeringstelling (dus geen inbewaringstelling en gevangenhouding)

Het gaat om alle strafzaken, zowel misdrijven als overtredingen, voor zowel meerderjarige als minderjarige verdachten. Mulderzaken en andere zaken die niet tot het strafrecht behoren, vallen buiten de scope. Deze aangescherpte definitie is goed meetbaar en sluit aan bij de in 2014 door het OM ingevoerde productgroepen.

Resultaten

- In 2013 kreeg 40% van de standaardzaken een eerste inhoudelijke beslissing binnen dertig dagen.
- Van het totale aantal strafzaken dat in 2013 een eerste inhoudelijke beslissing kreeg, viel 87% onder de definitie van een standaardzaak.
- Het percentage standaardzaken met een eerste inhoudelijke beslissing binnen dertig dagen kan ook worden bekeken per type beslissing, zie figuur 1. Tussen haakjes wordt per beslissing het aandeel in het totale aantal standaardzaken genoemd.

Figuur 1 Standaardzaken met 1e inhoudelijke beslissing in 30 dagen, naar type beslissing, 2013

* Alleen gegevens over misdrijven beschikbaar.

Bron: Nationale Politie, Halt Nederland, CJIB, Openbaar Ministerie/bewerking WODC

Literatuur

Zuiderwijk, A.M.G., Cramer, B., Leertouwer, E.C., Temürhan, M., & Busker, A.L.J. (2012). *Doorlooptijden in de strafrechtsketen*. Den Haag: WODC. Cahier 2012-1.

Deze reeks omvat korte verslagen van onderzoek dat door of in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud het standpunt van de Minister van Veiligheid en Justitie weergeeft.

Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van www.wodc.nl.